7/985

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2003/SPGY/323761
Konu : Yazılı Soru Önergesi

07.08.2003
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28.07.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2628 sayılı yazıları.

Adana Milletvekili Sayın Atilla Başoğlu'nun 7/985 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: 3

7/985

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA BAŞOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

Hükümet Programının 49uncu sayfasında yer alan "Balkan politikamız, bölgedeki ülkelerle tarihi, kültürel ve ekonomik ilişkilerimiz ışığında geliştirilecek, gerekirse yeniden şekillendirilecektir." ifadelerinin gereği olarak;

1. Yürütmekte olduğunuz çalışmalar nelerdir?
2. Tamamlamış olduğunuz çalışmalar nelerdir?
3. Yapılması öngörülen çalışmalar nelerdir?

YANIT:

Türk dış politikasının önceliklerinden biri, çevresinde bir barış, güvenlik, istikrar, refah ve işbirliği kuşağı oluşmasına katkıda bulunmaktır. Ayrılmaz bir parçası olduğumuz ve ülkemiz için stratejik bir öneme sahip Balkanlar, dış politikamızda özel önem atfettiğimiz bir bölgedir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasının, ilgili kurum ve kuruluşların katkılarıyla, bir süreklilik arzettiği de malumlarıdır. Bu anlayışla, Hükümetimiz Balkanlar'a yönelik aktif bir politika izlemektedir.

Balkanlar'daki ülkelerle Türkiye arasında 600 yıllık ortak yaşamdan kaynaklanan tarihi, sosyal ve kültürel bağlar mevcuttur. Balkan ülkelerinin çoğunda Türk azınlıklar veya Türkiye'den beklentileri olan akraba topluluklar yaşamaktadır. Diğer taraftan, Türkiye'deki nüfusun bir bölümünü de kendileri veya ataları Balkanlar'dan gelen vatandaşlarımız oluşturmaktadır. Balkanlar, Türkiye ile Avrupa arasında fiziki bağı oluşturmakta, Batı Avrupa ile ulaşım ve iletişim hatlarımız Balkanlar'dan geçmektedir. Bu hususlar temelinde, bölgeyle bağlarımızı 21. yüzyılın uluslararası ilişkilerde geçerli normları çerçevesinde geliştirmek ve Balkan ülkeleriyle dostane ve iyi ilişkilerimizi ikili ve çok taraflı zeminlerde güçlendirmek, Hükümetimizin bölgeye yönelik politikasının esaslarını oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, Hükümetimizin göreve başlamasından bu yana öncelikle Balkan ülkelerindeki muhataplarımızı tanımak ve ileriye yönelik olarak gerçekleştirilebilecek projeleri değerlendirmek üzere Başbakan, Dışişleri Bakanı ve diğer Bakanlar düzeyinde yoğun ziyaretler gerçekleştirilmiştir. İlişkilerin her alanda daha da geliştirilmesine büyük katkı sağlayan bu ziyaretleri sürdürme kararlılığındayız. Hükümet programımızda da belirtildiği üzere, tüm bu temaslarımızda, bölgedeki refahı artırarak barış ortamının kalıcı hale gelmesine katkıda bulunabilecek ekonomi ağırlıklı projeler de önemli yer tutmaktadır. Bu arada, başta kültürel alan olmak üzere ilişkilerimizin diğer bütün yönleri de irdelenmiştir. Öte yandan, çok taraflı zeminlerde de, bölgenin kendinden kaynaklanan tek özgün girişimi niteliğini taşıyan Güneydoğu Avrupa Ülkeleri İşbirliği Süreci'ne aktif katkımız ve Balkanlar'ın kalkınması ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşmesini amaçlayan Güneydoğu Avrupa İstikrar Paktı çerçevesindeki faaliyetlerimiz yoğun şekilde sürdürülmektedir. Bu iki kuruluşla, keza Balkan boyutlu Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi

(SECI), ülkemizin de katkılarıyla, Balkanlar'da istikrar, refah ve kalıcı barışın tesisi amacıyla projeler üretmeye ve yürütmeye devam etmektedir. Hükümetimiz dönemindeki Balkanlar'la ilgili ikili ve çok taraflı temasların bir listesi Ek-1'dedir.

Özel sektörümüzün ekonomik alanda Balkanlar'a yönelik olarak Hükümetimiz dönemindeki başarılarını ülkeler itibariyle özetleyen bir not da Ek-2'de sunulmuştur. Bu projelerin bir çoğunun gerçekleşmesinde Bakanlığımın dış teşkilatının kaydadeğer katkıları olmaktadır. Bunlar dışında da, halen izlenmekte olan çok sayıda proje mevcuttur. Bu çalışmalar sonucunda, Balkanlar'daki Türk sermayesi 10 milyar Dolar'ı bulmuştur. 2002 yılı sonu itibariyle 2,6 milyar Dolar'ı aşmış olan Balkan ülkeleriyle ticaretimiz de, bu yıl kaydadeğer oranda artmaya devam etmektedir. Bu etkileşim, bölgenin refah ve barışına da katkıda bulunmaktadır.

Ek:1

HÜKÜMETLER DÜZEYİNDEKİ ZİYARETLER

ARNAVUTLUK

* Ulaştırma Bakanı Sayın Binali Yıldırım 30 Haziran 2003 tarihinde Tirana'da düzenlenen 8. Pan-Avrupa Koridoru Mutabakat Muhtırasını İmzalayan Ülkeler Dışişleri Bakanları Konferansına katılmak üzere Arnavutluk'u ziyaret etmiştir.

* Başbakan Fatos Nano, Balkan Siyasi Klubü toplantısına katılmak üzere İstanbul'a gelmiş ve bu vesileyle 31 Mayıs 2003 tarihinde Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile görüşmüştür.

* Milli Eğitim Bakanı Sayın Hüseyin Çelik, Arnavutluk Eğitim ve Bilim Bakanının davetlisi olarak 12 -14 Mayıs 2003 tarihlerinde Arnavutluk'a resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

BOSNA-HERSEK

* Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Erkan Mumcu, "Ajvatovica 2003" şenliklerine katılmak amacıyla, B-H Sivil İşler Bakanı Safet Halilovic'in davetlisi olarak 27-30 Haziran 2003 tarihlerinde B-H'i ziyaret etmiştir.

* B-H Bakanlar Kurulu Başkanı Adnan Terzic, Sayın Başbakanımızın davetine icabetle, 26-30 Mayıs 2003 tarihlerinde ülkemize bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur. B-H Bakanlar Kurulu Başkanı Terzic'e, Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı Mila Gadzic ile Ulaştırma ve İletişim Bakanı Branko Dokic de refakat etmiştir.

BULGARİSTAN

* İçişleri Bakanı Sayın Abdülkadir Aksu, 27-30 Haziran 2003 tarihlerinde Bulgaristan'ı ziyaret etmiştir.

* Bulgaristan Enerji Bakanı Milko Kovaçev ve Bölgesel Kalkınma-Bayındırlık Bakanı Valentin Tserovski, Türkiye-Bulgaristan enerji görüşmelerine katılmak üzere 9-11 Haziran 2003 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmişlerdir.

* Tarım ve Köyişleri Bakanı Prof. Dr. Sayın Sami Güçlü, Sofya'da düzenlenen Tarım Yürütme Komitesi 10. Dönem Toplantısı vesilesiyle 18-22 Mayıs 2003 tarihlerinde Bulgaristan'ı ziyaret etmiştir.

* Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Abdullah Gül 12-13 Mayıs 2003 tarihlerinde Bulgaristan'a resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

* Bulgaristan İçişleri Bakanı Georgi Petkanov, Antalya'da düzenlenen Türkiye-Bulgaristan-Romanya İçişleri Bakanları toplantısına katılmak üzere, 9-11 Mayıs 2003 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir.

HIRVATİSTAN

* Hırvatistan Savunma Bakanı Zeljka Antunoviç 10-12 Nisan 2003 tarihleri arasında Milli Savunma Bakanımız Sayın Vecdi Gönül'ün davetine icabetle ülkemize resmi bir ziyarette bulunmuştur.

* İçişleri Bakanımız Sayın Abdülkadir Aksu'nun 18-20 Eylül 2003 tarihlerinde, Hırvatistan İçişleri Bakanı Şime Luçin'in davetine icabetle Zagreb'i ziyareti konusunda Hırvat makamlarıyla mutabakata varılmıştır.

* Türk-Hırvat Karma Turizm Komisyonu'nun da Eylül ayında, Bakanlar düzeyinde Zagreb'de toplanması öngörülmektedir.

MAKEDONYA

* Makedonya Cumhuriyeti Savunma Bakanı Vlado Buçkovski, Sayın Milli Savunma Bakanımızın çağrılısı olarak 15-18 Nisan 2003 tarihleri arasında ülkemize resmi bir ziyarette bulunmuştur.

ROMANYA

* Romanya Maliye Bakanı Mihai Tanasescu'nun daveti üzerine, Maliye Bakanımız Sayın Kemal Unakıtan 21-24 Haziran 2003 tarihlerinde Romanya'ya resmi bir ziyarette bulunmuştur.

* 26-27 Mayıs 2003 tarihlerinde WIN BALKANS adlı "Eğitim ve Know-How Enstitüsü" tarafından Bükreş'te düzenlenen "Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadelenin Kurum ve Yöntemleri" konulu toplantıya ülkemizi temsilen Devlet Bakanı Sayın Güldal Akşit ve AKP milletvekili Sayın Zeynep Karahan Uslu katılmışlardır.

* Romanya Başbakanı Adrian Nastase 7 Mayıs 2003 tarihinde ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

* Romanya Dışişleri Bakanı Mircea Geoana, Sayın Bakanımızın davetine icabetle 4 Nisan 2003 tarihinde ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

SIRBİSTAN VE KARADAĞ

* Sayın Başbakanımız ve Sayın Bakanımız, Güneydoğu Avrupa Ülkeleri (GDAÜ) İşbirliği Süreci Devlet ve Hükümet Başkanları Doruk Toplantısı kapsamında 8-9 Nisan 2003 tarihlerinde Belgrad'ı ziyaret etmişlerdir.

Ziyaret vesilesiyle Sayın Başbakanımız, Sırbistan ve Karadağ Cumhurbaşkanı Svetozar Marovic ve Sırbistan Başbakanı Zoran Zivkovic'le; Sayın Bakanımız da Dışişleri Bakanı Goran Svilanoviç ile birer görüşme yapma imkanı bulmuşlardır.

Ayrıca, Doruk Toplantısı'na katılan diğer Balkan liderleriyle de ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Kosova

* Kosova Ekonomi ve Maliye Bakanı Ali Sadriu, Maliye Bakanı Sayın Kemal Unakıtan'ın davetine icabetle 3 Temmuz 2003 tarihinde ülkemizi ziyaret etmiştir.

* Kosova Kültür, Gençlik ve Spor Bakanı Behxhet Brajshori, Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Erkan Mumcu'nun davetine icabetle 14-16 Temmuz 2003 tarihlerinde Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

Ek: 2

EKONOMİK ALANDAKİ FAALİYETLER

ARNAVUTLUK

* Başyazıcıoğlu, Mass ve Piomak Ortaklığı, Kavaja şehrinin yaklaşık 5 milyon Euro tutarındaki kanalizasyon projesinin ihalesini kazanmıştır. Projenin 2005 yılı Temmuz ayında tamamlanması öngörülmektedir.

* MNG Holding'e bağlı MAPA İnşaat şirketi, yaklaşık 15 milyon Euro tutarındaki Elbasan-Librazhd karayolu rehabilitasyon projesi ihalesini kazanmış, geçtiğimiz ay çalışmalarına başlamıştır. Projenin 2004 yılı sonunda tamamlanması öngörülmektedir.

* MAG İnşaat şirketi, Arnavutluk Milli Ticaret Bankasının Genel Müdürlük ve yeni şubelerinin yaklaşık 500 bin Dolar tutarındaki inşaat ve tadilat işlerini almıştır. Projenin 2003 yılı sonunda tamamlanması öngörülmektedir.

* TEPE/AKFEN firması, Arnavutluk'un uluslararası nitelikteki tek havaalanı olan Tirana Rinas Havaalanı'nın yeniden inşası ihalesine katılmış ve 28 katılımcı firma arasından nihai aşamaya kalan 4 firma arasına girmiştir. İhale süreci halen devam etmektedir.

* Qukes-Qafe Thane karayolunun yaklaşık 10 milyon Dolar tutarındaki rehabilitaston projesini alarak 2001 yılında çalışmalara başlayan Mak-Yol inşaat firması projeyi Temmuz 2003'te tamamlayarak Arnavut tarafına teslim etmiştir.

* Arnavutluk'taki en büyük Türk yatırımları arasında yeralan ve çelik üretimi alanında faaliyet gösteren Kürüm firması, 28 Temmuz 2003 tarihinde Arnavutluk Enerji ve Sanayi Bakanlığı ile Elbasan şehrinde bulunan ROT oksijen fabrikasına ilişkin 30 yıl süreli imtiyaz sözleşmesi imzalamıştır.

* Kürüm firması, Durres liman tersanesinin % 51 hissesini de Polonya'nın Remontava şirketinden Şubat 2003'te satın almıştır.

BULGARİSTAN

*İhale projesi	: Trakya Otoyolu Lot 5 (Karnobat-Burgaz Bölümü)
İhale bedeli	: 48,5 milyon Euro
Kazanan Firma	: Doğuş-Eko Ortaklığı
Bitim tarihi	: 30 Temmuz 2005

(Bu projenin temeli, Sayın Bakanımızın Bulgaristan'ı ziyareti sırasında, 12 Mayıs 2003 tarihinde atılmıştır).

*İhale projesi	: Podkova - Makaza karayolu inşaatı (Yunanistan ile Bulgaristan arasındaki yeni sınır geçişi Makaza-Nimfea)
İhale bedeli	: 18,6 milyon Euro
Kazanan Firma	: Kiska-Haznedaroğlu Ortaklığı
Bitim tarihi	: 10 Haziran 2005

* Şişecam'ın Düzcam Yatırım Projesi: Şişecam A.Ş., Kuzey Bulgaristan'da Tuna Nehri kıyısında yer alan Rusçuk kentinde, başlangış sermayesi 100 milyon Dolar olan, 200 bin ton kapasiteli bir düz cam tesisi kurmayı öngörmektedir. Şişecam, ikinci aşamada da, Balkan pazarı için cam eşya tesisi kurmayı tasarlamakta olup, yatırım tutarının, 5 yıl içerisinde yaklaşık 180 milyon Dolar'a çıkması hedeflenmektedir.

Sözkonusu yatırım tamamlandığında, Bulgaristan'a yapılan en büyük sıfırdan yatırım olacaktır.

* OPET-Aygaz Ortaklığı'nın projeleri: OPET-Aygaz Ortaklığı, Bulgaristan genelinde, 2003 yılı sonuna kadar 5 veya 7, 2005 sonuna kadar ise, 200 benzin istasyonu açmayı, ayrıca Burgaz ya da Varna'da LPG depolama istasyonu kurmayı hedeflemektedir. Anılan ortaklığın toplam yatırım tutarının 100 milyon Dolar olması beklenmektedir.

MAKEDONYA

* Haznedar Holding, Gostivar'daki tuğla fabrikasını satın almıştır.

* Bir diğer işadamımız, İştip'te "Tekstil İnvest Denim" adlı bir tekstil fabrikasının bir bölümünü bir süre önce satın almış olup, burada kot kumaşı üretmektedir.

ROMANYA

* Ener-Makimsan isimli firmamız Bükreş-Köstence otoyolunun bir bölümünün inşası ile ilgili ihaleyi kazanmıştır. Değeri 68 milyon EURO olan bu proje 2005 yılında tamamlanacaktır.

* Erdemir firması, Targoviste'de özel vasıflı çelik işleme tesislerini satın almak için daha önce 12,5 milyon Dolar tutarında yatırım yapmıştır. Anılan firma 2,5 milyon Dolarlık yeni bir yatırım için de finansman bulunduğunu açıklamıştır. Çalışmalara kısa bir süre içerisinde başlanması beklenmektedir. Ayrıca, 5 milyon Dolarlık yeni bir yatırımın daha öngörüldüğü firma yetkililerince ifade edilmiştir.

* GÜRİŞ firması Köstence Limanı'nın iyileştirilmesi projesini üstlenmiştir. Projenin maliyeti 7 milyon Dolardır.

* Arçelik firması, hisselerinin büyük bölümünü daha önce satın aldığı Romen soğutucu üreticisi Arctic firması bünyesinde, soğutucu üretiminin yanısıra, elektrikli ev aletleri alanında da üretim yapmayı öngörmektedir. Yatırımın değeri 22 milyon Dolardır.

* ENER firması, sahibi bulunduğu Majestik Oteli'nin genişletme çalışmaları için 5,2 milyon Dolar tutarında yatırım yapmıştır.

* FİBA Grubu, Bükreş'de türünün ilk örneği olan alışveriş merkezi "Bucureşti Mall"un 1999 yılında hizmete açılmasının ardından, bu defa, 6 Mayıs 2003 tarihinde, inşa edeceği yeni alışveriş merkezi "Romania Plaza"nın temel atma törenini gerçekleştirmiştir. Sözkonusu merkezin 2004 ilkbaharında açılışının yapılması öngörülmektedir. Projenin maliyetinin 35 milyon Euro'yu bulacağı açıklanmıştır.